

TAIPALSAARI

KYLÄNIEMI, HEPONIEMI

PARTIOLAISTEN ALUEEN LUONTOINVENTOINTI

JOHDANTO

Taipalsaaren Kyläniemessä, partiolaisten leiripaikassa Heponiemen alueella tehtiin luontoinventointi mahdollisen lisärakentamisen vuoksi (karttaliite). Työssä inventoitiin suunnittelualueen luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojellut luontotyytit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 15a§ ja 17a§ tarkoittamat pienvedet sekä muut arvokkaat kohteet. Suunnittelualueen eläin- ja kasvilajiston inventoinnissa arvioitiin uhanalaisten lajien (Luonnonsuojelulaki 46§) ja erityistä suojelua tarvitsevien lajien (LSL 47§) sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymisalueiksi sopivia kohteita.

Lajistoa koskeva selvitystyö keskittyi kasvistoon. Muuta lajistoa ja muita mahdollisia luontoarvoja, joilla voisi olla merkitystä alueen maankäyttöä suunniteltaessa, käytiin läpi kasvistonselvityksen yhteydessä.

ALUEEN KUVAUS

Suunnittelualueen maaperä on hietapitoista harjusoraa, maaston profiili on varsin tasainen ja loivasti rantaan viettävä (Kuva 1.) Lähellä rantaa on rantatöyräs, joka on alueen länsiosassa jyrkähkö mutta muualla loiva. Etelärannan Heponiemin on paikoin jyrkkärantainen kallioniemi, erityisesti itäsivu on kivikkoista ja kallioista. Itäsivun ranta on loivasti syvenevää kivistä harjusoraa. Muut rannat ovat puolestaan hiekkapohjaisia, pääosin kasvittomia (oligotrofisia rantoja). Niemen länsipuolen ranta, ns. satamaranta, on järviruo'on osin valtaama (Kuva 2.). Yhtenäinen ja taaja järviruokokasvusto oli todettavissa suunnittelualueen läntisimmän osan hiekkarannalla (eutrofinen ranta-alue). Järviruokokasvustot ja satamarannassa todettu sinilevä indikoivat ravinteisuuden kasvua vesialueella. Kyseessä on todennäköisesti kaukokulkeumat ja suunnittelualueen ulkopuolelta tulevien hulevesien aiheuttama ravinteisuuden kasvu, sillä suunnittelualueella ei todettu tekijöitä, jotka aiheuttaisivat ravinteisuuden kasvua rantavesissä.

Kuva 1. Alueen keskiosan VT kangasta. Kuvassa näkyy pohjoisosan supan reunaa

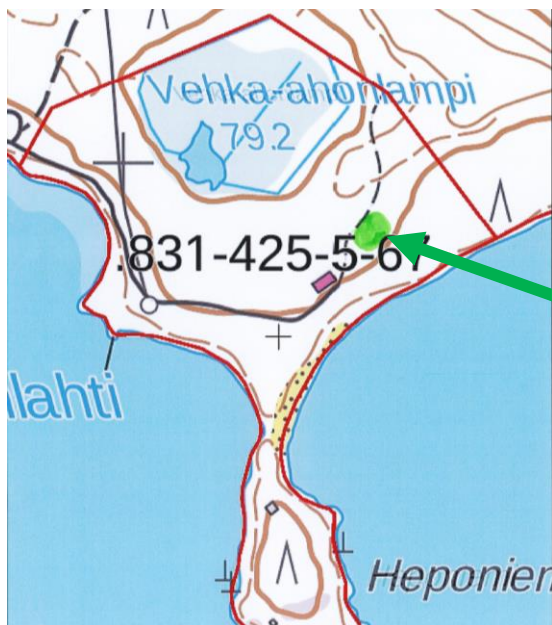
Kuva 2. Satamarantaa venelaiturilta itään päin kuvattuna.

Kuva 3. Pohjoisosan suppalampi. Lammen reunustaa runsaana mm. leväkkö (etuala).

Kuva 4. Etualan männyn ympärillä todettiin kangasvuokkoa. Taustalla huoltorakennus.

Kangasvuokkoalue

Suunnittelualueen pohjoisosassa on laajahko suppa, joka on soistunut ja supassa on suureunainen hyvin ruskeavetinen lampi (dystrofinen vesi) (Kuva 3.). Lampea ympäröi ojitettu räme, lammen pohjoisreuna on koivua ja mäntyä kasvavaa korpea. Ojat lammen ympärillä kasvavat sammalta ja ovat umpeutuneet.

Rantaan laskevat rinteet ovat kuivaa kangasta (VT), paikoin tuoretta kangasta (MT). Suunnittelualueen tasainen keskiosa on hietapitoista harjusoraa ja metsä kookasta mäntyä kasvavaa kuivaa kangasta (VT) (Kuva 1.). Alueen itä- ja länsiosissa mäntyvaltainen puusto todettiin hieman nuoremmaksi ja tiheämmäksi. Rantavyöhykkeessä sekä suolammen pohjoisrannalla todettiin sekapuuna runsaammin koivua. Keskiosien metsät ovat leiritoiminnan vuoksi varsin kuluneet (teitä, parkkipaikkoja, pihapiiriä, polkuja, telttapaikkoja yms.) (Kuvat 1 ja 4.). Myös suolammen ympäristön soilla ja rantametsissä oli todettavissa kuluneisuutta (lähinnä polkuja). Suunnittelualueen itäosa on vähemmän kulunut ja rantaa loivasti laskeva metsärinne on kenttäkerrokseltaan luonnontilainen.

TULOKSET

Suolammen ympäristön rämeen ja korpimaisen alueen kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi suometsien lajistoksi (mm. suopursu, vaivero, suokukka, lakka). Suolammen hetteikön lajisto todettiin tavanomaiseksi nevalaikkujen lajistoksi. Aivan lammen reunassa todettiin runsaasti mm. leväkköä ja liejusaraa.

Suunnittelualueen keskiosien kuivan kankaan lajisto todettiin tavanomaiseksi ja melko niukaksi. Noin 50m huoltorakennuksesta itään, piharakennukselle vievän polun laidassa todettiin kangasvuokkoa (VU -laji) neljän neliömetrin alueen alueella (Kuva 4.). Viitenä ryppäänä kasvia todettiin yhteensä kolmisenkymmentä steriiliä yksilöä (N:6797934 E: 569237 +/-5m). Alue tulisi jättää nykytilaansa noin kymmenen metrin säteellä eikä sille tulisi sallia leiriytymistä tai muuta kenttäkerrosta kuluttavaa tai peittävää toimintaa. Esiintymä on leirin järjestäjien tiedossa ja alueelle leiriytyminen on kielletty.

Rantavyöhykkeen lajisto todettiin tavanomaiseksi itäsuomalaisen suurten reittivesien lajistoksi (mm. siniheinä, myrtti, ruokohelpi, rantaleinikki, luhtavuohennokka, ranta-alpi, rantakukka, viiltosara ja jokapaikansara). Rehevöityneillä rannoilla vallitsevana todettiin järviruoko. Rantavyöhykkeessä tai erityisesti satamarannassa ei todettu uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja.

Suunnittelualueen linnustoa seurattiin kasvikartoituksen yhteydessä. Alueen linnusto todettiin tavanomaiseksi havumetsävyöhykkeen ja rantavesien lajistoksi (esim. västäräkki, peippo, punakylkirastas, vihervarpunen ja pajulintu). Satamarannan ruoikossa, rannan

itäosassa todettiin härkälintupari ja Heponiemessä todettiin leppälinnun lentopoikue, joka on voinut tulla niemeen suunnittelualan ulkopuolelta.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Suunnittelualan itäosassa on pienialainen kangasvuokko kasvusto, jonka ympäristö tulee jättää 5-10 metrin säteellä nykytilaansa. Muutoin alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja, merkittäviä elinympäristöjä tai muita merkittäviä luontokohteita, jotka tulisi erityisesti ottaa huomioon alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Lemillä 10.7.2019

Jouko Sipari

Biologi, FM

Jouko Sipari tmi

Katajikonkatu 1 f 19

33820 Tampere

p. +358 4070 44750

e-mail: jouko.sipari@saunalahti.fi